

ДНІПРОВСЬКА МІСЬКА РАДА
VII СКЛИКАННЯ
Р І Ш Е Н Н Я

№ _____

Про затвердження Програми розвитку освітньої технології «Дебати» у загальноосвітніх навчальних закладах міста Дніпра на 2017 – 2021 роки

Керуючись законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», з метою впровадження сучасних та ефективних освітніх методик у школах міська рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Затвердити Програму розвитку освітньої технології «Дебати» у загальноосвітніх навчальних закладах міста Дніпра на 2017 – 2021 роки (додається).
2. Департаменту економіки, фінансів та міського бюджету Дніпровської міської ради при формуванні показників міського бюджету на 2017 – 2021 роки передбачити видатки на фінансування заходів Програми (п.1 цього рішення).
3. Контроль за виконання цього рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів Шичуленка О.В. та голову постійної комісії міської ради з питань освіти, культури, молоді та спорту Демідову Н. М.

Міський голова

Б. А. Філатов

ПАСПОРТ

Програми розвитку освітньої технології “Дебати” у загальноосвітніх
навчальних закладах міста Дніпро на 2017-2021 роки

1.	Замовник Програми	Дніпровська міська рада
2.	Керівник Програми	Директор Департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради
3.	Виконавці заходів Програми	Департамент гуманітарної політики Дніпровської міської ради, комунальні шкільні та позашкільні навчальні заклади
4.	Термін реалізації Програми	2017-2021 роки
5.	Джерела ресурсів Програми	Міський бюджет та інші джерела, не заборонені законодавством

6. Прогнозні обсяги та джерела фінансування програми

Джерела фінансування	Обсяг фінансувань (тис. грн)	У тому числі за роками:				
		2017	2018	2019	2020	2021
Міський бюджет	18550,01	1605,53	3690,49	4108,91	4354,80	4790,28

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення міської ради

№ _____

ПРОГРАМА

розвитку освітньої технології “Дебати” у загальноосвітніх навчальних закладах міста Дніпро на 2017-2021 роки

1. Загальні положення

Передумови розроблення Програми та визначення понять

Світова тенденція до докорінного перегляду програми і методів навчання в системі освіти, зокрема у школах, є стимулом до її модернізації та впровадження більш сучасних та ефективних освітніх методик у школах, однією з яких є освітня технологія «Дебати».

Беззаперечно, що пострадянська система освіти в Україні є застарілою та не відповідає більшості вимог до сучасної людини, зокрема:

- щоденна обробка та аналіз великих обсягів інформації;
- зменшення важливості здобуття вузьких спеціалізованих знань (так званих hard-skills), зростання важливості інших навичок (відповідно, soft-skills), пов'язаних із комунікацією з людьми, роботою у команді, публічними виступами, критичним та аналітичним мисленням тощо;
- значущість нестандартного підходу для вирішення поставлених задач.

Шкільна програма майже не спрямована на розвиток ораторських здібностей, вміння поводити себе на публіці під час виступів, аргументовано і толерантно вести дискусію. Це призводить до проблем у дорослому житті, коли вищезазначені ситуації сприймаються у негативному контексті як стресові або конфліктні. Націленість на короткострокові результати (наприклад, написання контрольної роботи, складання іспиту), пасивне сприйняття матеріалу, суто «книжкові» знання, відірвані від реалій життя не допомагають учням у майбутньому вирішувати нагальні задачі, претендувати на посади, що потребують актуальних навичок. Саме тому процес навчання повинен бути інтерактивним, творчим, мотивуючим до самостійної позааудиторної роботи. Усім цим вимогам відповідає освітня технологія “дебати”

Дебати – це формальний метод ведення дискусії, коли залучені сторони (гравці) взаємодіють одна з одною, представляючи протилежні точки зору, що стосуються певної тематики, з метою переконати третю сторону (судді, глядачі, експерти).

Наявність у дебатах певного регламенту (відсутність можливості перервати промову опонента, необхідність уважно слухати опонента для якісної контраргументації під час власного виступу) прищеплює культуру ведення діалогу. Це стимулює їх до інтенсивного пошуку ідей у режимі брейн-шторму, надає можливість поглянути на певне питання незалежно від власної точки зору та стереотипів, що панують у суспільстві. Все це є запорукою розвитку критичного мислення, можливості розглядати будь-які питання з протилежних позицій, формуючи об'єктивно і всебічне бачення проблеми.

Теми, які обговорюються, охоплюють широкий ряд суспільно-політичних, морально-етичних, економічних, екологічних питань, з приводу яких у суспільстві немає однозначного консенсусу. Вищезазначені факти ставлять для дебатера високу планку ерудованості та обізнаності щодо подій навколишнього світу, стимулюють цікавитись актуальними подіями, новинами, самостійно шукати та аналізувати інформацію з різних джерел. Чимале значення також приділяється навичкам роботи у команді. Це передбачено форматом дебатів, коли в команді працюють декілька спікерів, що сприяє розвитку комунікації, взаємної поваги, активного спілкування у дитячому колективі.

Використання освітньої технології «Дебати» в учбовому процесі також сприяє стійкій мотивації до навчання завдяки забезпеченню особистої зацікавленості. Цьому сприяє елемент змагання, який водночас стимулює творчу, пошукову діяльність, прискіпливу обробку матеріалу під час підготовки.

Свідченням соціальних та освітніх ефектів дебатів є те, що дебати як інтерактивно-освітня методика розвинені більше, ніж у 70 країнах світу. У більшості розвинених демократичних країн (США, Канада, Ізраїль, Великобританія, Германія, Данія, Естонія, Польща тощо) ефективно функціонують дебатні клуби у школах, середніх та вищих навчальних закладах. У більшості країн світу школярі починають дебатовати з 8-9 класів, саме ця вікова група є найбільш підготовленою з точки зору сприйняття регламенту технології, готовності до обговорення досить складних тем, що потребують певних знань, актуальності саме для підлітків усіх вищезазначених навичок. Захоплення молоді дебатами не обмежується лише часом навчання у школі, майже в усіх всесвітньо відомих вищих навчальних закладах існують дебатні клуби, найкращі представники яких змагаються за звання лідерів на щорічних Чемпіонаті Європи та Чемпіонаті Світу.

Спираючись на світовий досвід та зважаючи на те, що Дніпро - це прогресивне сучасне місто з потужним інтелектуальним потенціалом молоді, що потребує розвитку, введення новітніх освітніх методик є вкрай необхідним.

Визначення понять

Дебати - чітко структурований і спеціально організований публічний обмін думками між двома сторонами з актуальної теми.

Всесвітній формат шкільних дебатів - формат, створений у 1998 році в Австралії спеціально для проведення Чемпіонату світу зі шкільних дебатів. У кожній групі виступають дві команди – Ствердження (Уряду) і Заперечення (Опозиції), по три спікера кожна, які загалом виголошують вісім промов.

Парламентські дебати (Британський формат парламентських дебатів, надалі - БПФ) - це модель британського парламенту, у якій присутні дві команди ствердження (так звані команди “Уряду”) і дві команди заперечення (Команди “Опозиції”). Кожна з команд складається з двох учасників, які намагаються переконати в правоті своєї позиції третю неупереджену сторону (Суддю) за допомогою аргументації. За підсумками раунду в залежності від якості виступів команди отримують рейтинги/місця від 1 до 4 (1- найкращий, 4- найгірший).

Школярі - учні 8-11 класів загальноосвітніх учбових закладів м. Дніпро

Тренінг- методика активного навчання задля розвитку знань та практичних навичок з конкретної тематики/спеціальності тощо.

Дебатні тренери – керівники дебатних гуртків міста, вчителі міста, судді, активісти дебатного руху з навичками викладання освітньої технології “Дебати” у студентських, шкільних клубах.

Вчителі міста - педагогічний колектив загальноосвітніх навчальних закладів м. Дніпро.

Керівники дебатних гуртків – фахівці позашкільних навчальних закладів міста та КПНЗ «Міський Палац дітей та юнацтва», які мають підтвердження організаційного, тренерського та суддівського досвіду роботи з освітньою технологією «Дебати». Список позашкільних навчальних закладів представлений в таблиці:

Район	Заклад
Амур-Нижньодніпровський	КПНЗ «Будинок творчості дітей та юнацтва» ДМР
Шевченківський	КПНЗ «Центр позашкільної роботи № 1» ДМР
Соборний	КПНЗ «Центр позашкільної роботи № 2» ДМР
Індустріальний	КПНЗ «Центр позашкільної роботи № 3» ДМР
Центральний	КПНЗ «Дитячо-юнацький центр художньої та технічної творчості» ДМР
Чечелівський	КПНЗ «Центр позашкільної роботи дитячої творчості «Альтаір» ДМР
Новокодацький	КПНЗ «Палац творчості дітей та юнацтва» ДМР
Самарський	КПНЗ «Центр дитячої та юнацької творчості» ДМР

Керівники шкільних дебатних гуртків - вчителі міста, що пройшли базовий курс навчання технології «Дебати» для вчителів та очолили дебатний гурток у своєму загальноосвітньому навчальному закладі.

Онлайн-курс з дебатів - масовий, широкодоступний, публічний, відкритий дистанційний курс з основ дебатів з великомасштабною інтерактивною участю та відкритим доступом через інтернет. На додаток до традиційних матеріалів навчального курсу, такі як відео, читання, і домашніх завдань, курс надає можливість використання інтерактивного форуму користувачів, які допомагають створити спільноту школярів та вчителів.

Базовий курс навчання технології «Дебати» для вчителів - навчальний курс, що проводиться дебатними тренерами для вчителів міста, направлений на ознайомлення останніх з освітньою технологією «Дебати», освоєння основних методик її викладання.

Підвищення фахової майстерності з технології "Дебати" - поглиблення знань регламенту дебатів та удосконалення навичок суддівства педагогічного колективу шляхом ознайомлення останніх з методичними матеріалами, перегляду відеозаписів дебатних раундів з їх наступним обговоренням, виконання практичних вправ.

Методичні матеріали - спеціально створені посібники, присвячені докладному поясненню регламенту дебатів, питанням суддівства, базовим поняттям освітньої технології «Дебати» (аргумент, методи пошуку аргументів, види контраргументації, аналітичні промови у дебатах, і таке інше).

Шкільний етап міського дебатного турніру - змагання з дебатів, учасниками якого є учні одного загальноосвітнього навчального закладу м. Дніпро

Відбірковий етап міського дебатного турніру - змагання з дебатів, учасниками якого є учні загальноосвітніх навчальних закладів одного району м. Дніпро

Міський етап міського дебатного турніру - змагання з дебатів, учасниками якого є учні загальноосвітніх навчальних закладів м.Дніпро, що продемонстрували найкращі результати під час відбіркового етапу шкільного дебатного турніру.

Шкільний Чемпіонат України з дебатів - фінальний етап низки міських та обласних дебатних турнірів, на якому мають змогу грати команди, що були кращими за результатами поточного року.

2. Мета та завдання Програми

2.1. Метою програми є розвиток інтелектуального потенціалу школярів 8-11 класів, аналітичного та критичного мислення, підвищення навичок ведення

конструктивної дискусії та публічного виступу, обговорення актуальних проблем суспільства (дискримінація, глобалізація, реформування країни, загроза тероризму, екологічні проблеми) та пошук найкращих способів вирішення цих проблем; популяризація технології “Дебати” серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів міста Дніпро; пошук, підтримка та розвиток творчого потенціалу обдарованої молоді міста.

2.2. Програма спрямована на виконання наступних завдань:

- розвивати вміння аналізувати, узагальнювати, самостійно здобувати знання, вести пошуково-дослідницьку роботу;
- збагачувати систему духовно-моральних цінностей, суспільно-політичних переконань учнів;
- створення у загальноосвітніх навчальних закладах міста Дніпро дебатних гуртків;
- створення дебатних гуртків на базі позашкільних навчальних закладів та КПНЗ «Міський Палац дітей та юнацтва»;
- проведення щорічного заходу “Міський дебатний турнір”;
- освоєння вчителями загальноосвітніх навчальних закладів міста Дніпро освітньої технології “дебати” та основних методик її викладання;
- сертифікація вчителів загальноосвітніх навчальних закладів міста Дніпро шляхом проходження базового курсу навчання технології «Дебати» для вчителів;
- створення онлайн-курсу для проходження школярами навчального курсу з суддівства та навчання учнів основам гри в дебати;
- створення методичної літератури для організації тренінгів та проведення регулярних засідань дебатних клубів у загальноосвітніх навчальних закладів міста Дніпро;
- систематично проводити роботу щодо підвищення фахової майстерності та підготовки педагогічних працівників.

3. Ресурсне забезпечення Програми

Ресурсне забезпечення Програми здійснюється за рахунок коштів міського бюджету в межах щорічних запланованих асигнувань та інших джерел, передбачених законодавством.

4. Очікувані результати

Виконання Програми дасть змогу:

- Підвищити якісні показники рівня розвитку аналітичного, критичного мислення, логіки, сформувати системне бачення проблеми, наявність взаємозв'язків подій і явищ, різних їх аспектів.

- Створити конкурентні умови для практичної реалізації і вдосконалення отриманих навичок школярами.
- Створити умови для обговорення суспільно важливих актуальних проблем і оволодіння новими знаннями, підвищити обізнаність школярів в актуальних проблемах людства.
- Залучити школярів до творчої, дослідницької та пошукової навчально-пізнавальної діяльності на основі внутрішньої мотивації.
- Розвинути в учасників Програми цінності толерантності, справедливої конкуренції і плюралізму думок як основних демократичних цінностей у світі.
- Надати школярам можливість удосконалити навички публічного виступу та сприяти формуванню культури спілкування.
- Розвинути у школярів навички командної роботи, вміння слухати і переконувати опонентів.
- Сприяти формуванню громадської позицію у школярів завдяки здатності сформувати і відстоювати власну точку зору.

Міський голова

Б. А. Філатов

Додаток 1
до Програми розвитку освітньої технології "Дебати" у загальноосвітніх
навчальних закладах міста Дніпро на 2017-2021 роки

Завдання і заходи з виконання Програми розвитку дебатов у загальноосвітніх навчальних закладах міста Дніпро на 2017-2021 роки

Найменування завдання	Найменування показників	Значення показників					Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозний обсяг ресурсів для виконання завдань, тис. грн	У тому числі за роками				
		Усього	У тому числі за роками								2017	2018	2019	2020	2021
			2017	2018	2019	2020									
Підвищити рівень охоплення школярів технологією "Дебати" для розвитку навчоч аналітичного, критичного мислення та публічних виступів	Кількість загальноосвітніх навчальних закладів, в яких працюють дебатові клуби	154	20	151	151	151	151	Департамент гуманітарної політики Дніпровської міської ради	14911,27	1228,44	2948,25	3243,08	3567,38	3924,12	
	Середня планова відвідуваність школярами І шкільного клубу	17	10	15	20	20	20								
	Кількість школярів, які відвідують шкільні дебатові клуби	11525	200	2265	3020	3020	3020								
	Кількість позашкільних навчальних закладів, в яких працюють дебатові клуби	9	9	9	9	9	9	Департамент гуманітарної політики Дніпровської міської ради	1091,62	88,09	216,23	237,85	261,64	287,80	
	Кількість школярів, які відвідують районні дебатові клуби	2550	300	450	600	600	600								
Забезпечити стабільну підготовку кадрів для навчання школярів технології "Дебати"	Кількість проведених тренінгів для керівників гуртків в рамках базового курсу навчання технології "Дебати"	72	48	6	6	6	6	Створити гуртки на базі позашкільних навчальних закладів, КПНЗ «Міський Палац дітей та юнацтва» та забезпечити оплату праці керівників гуртків	Міський бюджет						
	Кількість проведених практикумів для вчителів (+2 учні зі школи) в рамках базового курсу навчання технології "Дебати"	60	40	5	5	5	5	Організувати і провести тренінги для керівників гуртків ЗНЗ і ПНЗ (проїзд та проживання тренерів, поліграфічна продукція, методичні	Міський бюджет	269,68	38,50	42,35	46,59	51,24	
	Кількість вчителів, які пройшли базовий курс навчання технології "Дебати"	274	154	30	30	30	30			91,00					

Кількість проведених тренінгів для вчителів в рамках підвищення фахової майстерності з технології "Дебати"	99	3	24	24	24	24	24	24	24	матеріали											
																					3
Кількість вчителів, які підвищили фахову майстерність з технології "Дебати"	624	20	151	151	151	151	151	151	151												
Кількість проведених змагань районного рівня	33	1	8	8	8	8	8	8	8	Організувати і провести районні етапи міського дебатного турніру (проїзд та проживання суддів, харчування учасників, поліграфічна продукція)	Міський бюджет	655,67	16,00	137,83	151,61	166,77	183,45				
Залучені школярі до змагань районного рівня	1872	60	453	453	453	453	453	453	453												
Кількість переможців та лауреатів змагань районного рівня	231	7	56	56	56	56	56	56	56	Придбати призовий фонд для нагородження переможців та лауреатів	Міський бюджет	125,52	3,00	26,40	29,04	31,94	35,14				
Кількість проведених змагань міського рівня	4	0	1	1	1	1	1	1	1	Організувати і провести міський дебатний турнір (проїзд та проживання суддів, харчування учасників, поліграфічна продукція)	Міський бюджет	125,52	0,00	15,20	16,72	18,39	20,23				
Залучені школярі до змагань міського рівня	192	0	48	48	48	48	48	48	48												
Кількість переможців та лауреатів змагань міського рівня	28	0	7	7	7	7	7	7	7	Придбати призовий фонд для нагородження переможців та лауреатів. Відрадити переможців і лауреатів на змагання всеукраїнського рівня	Міський бюджет	67,29	0,00	14,50	15,95	17,55	19,30				
Кількість надрукованих методичних посібників	11525	200	2265	3020	3020	3020	3020	3020	3020	Надрукувати поліграфічну продукцію (роздактові матеріали)	Міський бюджет	739,35	10,00	124,58	182,71	200,98	221,08				

Створити конкурентні умови для практичної реалізації і впровадження отриманих навичок

Забезпечити школярів методичними матеріалами	Кількість розроблених он-лайн курсів	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Кількість школярів, охоплених он-лайн курсом	10193	0	1133	3020	3020	3020	3020	3020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	47,92
	Підвищити рівень авторитету міста у всеукраїнському дебатному співтоваристві	Кількість проведених заходів всеукраїнського рівня	1	0	0	1	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Усього:											18550,01	1605,53	3690,49	4108,91	4354,80	4790,28

Міський голова

Б. А. Філатов

Додаток 2
до Програми розвитку освітньої технології "Дебати" у
загальноосвітніх навчальних закладах міста Дніпро на 2017-2021
роки

Очікувані результати виконання Програми розвитку дебатів у загальноосвітніх навчальних закладах міста Дніпро на
2017-2021 роки

Найменування завдання	Найменування показників	Одиниця виміру	Усього	Значення показників				
				2017	2018	2019	2020	2021
Підвищити рівень охоплення школярів технологією "Дебати" для розвитку навичок аналітичного, критичного мислення та публічних виступів	Кількість загальноосвітніх навчальних закладів, в яких працюють дебатні клуби	од.	154	20	151	151	151	151
	Середня планова відвідуваність школярами і шкільного клубу	осіб	17	10	15	20	20	20
	Кількість школярів, які відвідують шкільні дебатні клуби	осіб	11525	200	2265	3020	3020	3020
	Кількість позашкільних навчальних закладів, в яких працюють дебатні клуби	осіб	9	9	9	9	9	9
	Кількість школярів, які відвідують районні дебатні клуби	осіб	2550	300	450	600	600	600
Забезпечити стабільну підготовку кадрів для навчання школярів технології "Дебати"	Кількість проведених тренінгів для керівників гуртків в рамках базового курсу навчання технології "Дебати"	од.	72	48	6	6	6	6
	Кількість проведених практикумів для вчителів (+2 учні зі школи) в рамках базового курсу навчання технології "Дебати"	од.	60	40	5	5	5	5
	Кількість вчителів, які пройшли базовий курс навчання технології "Дебати"	осіб	274	154	30	30	30	30

Додаток 3

до Програми розвитку освітньої технології «Дебати» у загально-освітніх навчальних закладах міста Дніпро на 2017-2021 роки

Програма
базового курсу навчання технології "Дебати" для вчителів

№ з/п	Назва тренінгу	Зміст тренінгу	Теоретична частина (год.)	Практична частина (год.)	Домашня робота (год.)
1	Ознайомчий тренінг	1. Історія дебатів 2. Формати світових дебатів 3. Правила дебатів - позиції - порядок виступів і таймінг - функції гравців	3,5	3	7
2	Основи аргументації	1. Інтерпретація та Дефініція. 2. Визначення предмету дебатів 3. Позиція Уряду та Аргументація 4. Аргумент та його структура 5. Способи пошуку аргументів.	3,5	3	7
3	Спростування та контраргументація	1. Стратегії спростування аргументів 2. Стратегії формування позиції Опозиції	3,5	3	7
4	Розширення та аналітичні промови	1. Розширення позиції 2. Принципи аналізу 3. Основні схеми аналізу 4. Аналіз за точками зіткнення 5. Аналіз з точки зору зацікавлених сторін 6. Позитивні/негативні наслідки 7. Хронологічний аналіз	3,5	3	7
5	Основи суддівства	1. Баланс функцій та аргументації 2. Елементи якісного зворотнього зв'язку 3. Прийняття рішень після дебатів з порушенням правил 4. Індивідуальні бали 5. Порівняння аргументів та їхньої сили: - релевантність - важливість	3,5	3	7
6	Підсумкове заняття	1. Менеджмент дебатних клубів 2. Пошук джерел інформації для дебатів. 3. Регламент проведення турніру з дебатів. 4. Інтеграція в українське та світове дебатне співтовариство 5. Питання та відповіді	3,5	0	7

Додаток 4

до Програми розвитку освітньої технології “Дебати” у загальноосвітніх навчальних закладах міста Дніпро на 2017-2021 роки

Положення про проведення дебатних турнірів

1. Загальні положення

Турнір шкільної дебатної ліги для учнів 8–11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів м. Дніпро (далі Турнір) — командне змагання учнів у їх здатності аргументувати будь-яку позицію з певної резолюції та в переконливій формі захищати їх у дискусії.

Умови проведення Турніру відповідають Правилам Всесвітнього формату шкільних дебатів.

2. Склад оргкомітету та Суддівської колегії

Організатором турніру є Департамент гуманітарної політики Дніпропетровської міської ради.

Для організації та проведення Турніру створюються оргкомітет і суддівська колегія.

До оргкомітету Турніру входять представники Управління освіти Дніпровської міської ради, навчального закладу, на базі якого проводиться Турнір за рішенням Управління освіти, та керівник відповідного гуртка. Оргкомітетом турніру здійснюється інформаційне забезпечення учасників Турніру.

До роботи у складі Суддівської колегії запрошуються керівники дебатних гуртків міста, студенти та випускники вищих навчальних закладів, методисти та вчителі загальноосвітніх навчальних закладів м. Дніпра, які мають досвід суддівства у міжнародних, всеукраїнських та міських дебатних турнірах. До складу Суддівської колегії, в разі необхідності, можуть залучатися керівники команд, але вони не можуть бути членами журі в тих групах, де змагаються їхні команди. Остаточний склад суддівської колегії визначає оргкомітет.

3. Мета та завдання Турніру

Метою міського Турніру є створення сприятливих умов для реалізації та розвитку творчих і дослідницьких здібностей школярів, аналітичного і критичного мислення, навичок аргументації і публічних виступів.

Завданнями міського Турніру є:

- Створення моделі новітнього освітнього простору на підставі спілкування та дискусії школярів та вчителів з публічними особами;
- Стимулювання розвитку творчого мислення школярів;
- Навчання школярів аргументованому захисту своєї думки;
- Формуванню командного духу та вміння співпрацювати у колективі;
- Вдосконалення комунікативних навичок школярів.
- Пошук талановитих учнів, схильних до конструктивної дискусії;
- Формування в школярів навичок аналітичного і критичного мислення;
- Підвищення рівня загальної ерудиції школярів;
- Розвиток навичок публічної дискусії у школярів;
- Удосконалення роботи з обдарованою молоддю;
- Активізація творчої діяльності вчителів і методистів закладів освіти.

4. Порядок проведення турніру

Заявки на участь команди у складі 3 учнів за тиждень до проведення гри.

Турнір проводиться в три етапи:

I етап – шкільного рівня,

II етап – відбірковий

III етап - міського рівня

Міський етап Турніру проводиться в декілька етапів:

- Відбіркові раунди

- 1/4 фіналу турніру

- 1/2 фіналу

- Фінал

Схему проведення змагань обирає оргкомітет, у залежності від загальної кількості команд – учасниць Турніру. Формування груп команд-учасниць здійснюється за допомогою жеребкування.

Жеребкування здійснюється вручну або за допомогою спеціального програмного забезпечення, яке обирає оргкомітет турніру. Формування груп команд, які гратимуть між собою, здійснюється за наступним принципом: команди з високими балами грають проти команд з такими самими високими балами, команди з середніми балами відповідно проти команд з середніми балами тощо. Ураховується, щоб команда грала на різних позиціях протягом відбіркових раундів.

Суддівська колегія для суддівства 1/4, 1/2 фіналу і фіналу має складатися не менше ніж з 3 суддів, один з яких є головуєчим. За рівності голосів голос головуєчого судді є вирішальним.

Участь в усіх турах є обов'язковою умовою для всіх команд – учасниць Турніру.

Культурна програма та інформаційне забезпечення учасників Турніру здійснюється оргкомітетом Турніру.

Під час дебатів, які дозволяють журі виявити рівень інтелектуального мислення та підготовки учасників, учасниками обговорюються питання, що були запропоновані.

Проведенням змагань керує оргкомітет

Під час змагань команди працюють самостійно, консультації (усні та за допомогою будь-яких технічних засобів) зі сторонніми особами та вчителями не допускаються.

5. Учасники Турніру

5.1. Представництво команд

У шкільному етапі Турніру має право брати участь будь-яка кількість команд, які відвідували гуртки. У відбірковому етапі Турніру беруть участь до 32 команд. Кожна школа має бути представлена мінімум однією командою. Остаточне рішення щодо представництва команд від школи приймає оргкомітет.

У міському етапі Турніру беруть участь команди навчальних закладів – фіналісти (лауреати) відбіркового етапу або збірні команди, сформовані з переможців у особистій першості відбіркового етапу. Кожний район в місті представляють 4 команди. Остаточне рішення щодо представництва команд від району в місті приймає оргкомітет.

5.2. Склад команд – учасниць Турніру

У Турнірі бере участь команда, що складається з двох учнів 8-11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів. Кожна команда має офіційну назву. Заявлений персональний склад команди не може змінюватися під час проведення Турніру.

Кожну команду під час проведення Турніру супроводжує один керівник.

5.3. Керівник команди

Керівником команди призначається керівник дебатного гуртка, який брав активну участь у підготовці учнів до Турніру.

Керівник команди має право:

- бути членом суддівської колегії Турніру, але в тих групах, де не бере участі його команда;

- висловлювати після оголошення результатів раунду аргументовану оцінку виступу команди або її членів.

Керівник команди не має права:

- виконувати функції представника команди;

- допускати некоректні висловлювання на адресу учасників, членів оргкомітету та журі Турніру;

- порушувати регламент і правила проведення Турніру.

6. Теми (резолуції) Турніру

Список тем (резолуцій) Турніру формується Суддівською колегією під керівництвом Головного судді Турніру відповідно до списку тем Міжнародного дебатного чемпіонату та загальних тенденцій дебатного руху України і світу.

7. Правила Дебаткування у Всесвітньому форматі шкільних дебатів

Всесвітній формат шкільних дебатів (англ. World Schools Debate Format або World Schools Style debating (WSS) був створений в 1998 році в Австралії спеціально для проведення Чемпіонату світу зі шкільних дебатів. У кожній грі виступають дві команди – Ствердження (Уряду) і Заперечення (Опозиції), – по три спікери кожна, які в загальній сумі виголошують вісім промов.

Перші шість промов тривалістю по вісім хвилин, після яких кожна команда завершує дебати виголошення чотирихвилинної заключної промови (англ. Reply Speech). Команда Ствердження повинна захистити певну резолюцію (тему для дебатів, англ. Motion), команда Заперечення має її спростувати.

Регламент виступів і ролі спікерів:

1. Перший спікер сторони Ствердження. Цей гравець повинен дати визначення основних понять в резолюції та висунути більшість (зазвичай дві третини) аргументів на підтримку теми.

2. Перший спікер сторони Заперечення. Цей гравець у своїй промові робить спростування аргументів Першого спікера сторони Ствердження (можлива атака визначень) і висуває більшість (зазвичай дві третіх) своїх аргументів проти теми.

3. Другий спікер сторони Ствердження. Гравець повинен атакувати конструктивні аргументи Першого спікера сторони заперечення, захистити

аргументи своєї команди, які були спростовані Першим спікером сторони Заперечення і висунути нові аргументи (зазвичай одна третя) на підтримку теми.

4. Другий спікер сторони Заперечення. У своїй промові гравець атакує нові аргументи Другого і частково Першого спікерів сторони Ствердження. Також гравець повинен захистити спростовані аргументи Першого спікера сторони Заперечення і висунути свої нові аргументи (зазвичай одна третя) проти теми;

5. Третій спікер сторони Ствердження. Обов'язок гравця - атакувати аргументи Другого спікера і частково Першого спікера сторони Заперечення. Також він повинен захистити спростовані аргументи Другого і частково Першого спікерів боку Ствердження;

6. Третій спікер сторони Заперечення. Цей гравець повинен атакувати заперечення Третього спікера сторони Ствердження та захистити аргументи Другого гравця сторони Заперечення;

7. Останнє слово сторони Заперечення (Перший або Другий спікер команди). Гравець повинен підвести підсумки дебатів з точки зору своєї команди, зробити ефектний висновок.

8. Останнє слово сторони Ствердження (Перший або Другий спікер команди). У своїй промові гравець підводить підсумки дебатів з точки зору своєї команди, тобто робить ефектне завершення.

Спікер	Час виступу	Обов'язки
Перший спікер сторони Ствердження (Перший спікер сторони Заперечення)	8 хв.	Ствердження: 100% промови - новий матеріал. Заперечення: 80% промови - новий матеріал, 20% промови - спростування кейса опонентів. Гравці: <ul style="list-style-type: none"> • інтерпретують тему дебатів і відповідають на неї; • «розділяють аргументи» - які аргументи вводить перший, які - другий спікер; • вводять основну / більшу частину кейсу своєї команди; • відповідають на інформаційні запити опонентів по ходу виступу; • <u>для сторони заперечення</u>: висунення контраргументів (більшої кількості).
Другий спікер сторони Ствердження	8 хв.	25-50% (співвідношення ситуативне, залежить від дебатуючої сторони) - нові аргументи (одна третя частина кейсу); 50-75% - спростування попередньої промови опонента.

(Другий спікер сторони Заперечення)		<p>Гравці:</p> <ul style="list-style-type: none"> • повинні почати з невеликого резюме: предмет спору і в чому їх обов'язок; • спростовують аргументи опонентів, не забуваючи про командну лінію. Спікер сторони Ствердження може витратити на це до 40% від часу, а спікер від сторони Заперечення - до 50%; • вводять нові аргументи. Спікер сторони Ствердження може витратити на це до 60% від часу, а спікер від лінії Заперечення - до 50%; • дають відповіді на інформаційні запити опонентів по ходу виступу.
Третій спікер сторони Ствердження (Третій спікер сторони Заперечення)	8 хв.	<p>Дані спікери не мають права вводити новий матеріал (нові аргументи - 0%), але при цьому можуть використовувати нові приклади і підтримки для вже наведених аргументів кейса!</p> <p>Гравці:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відповідають на аргументи опонентів (60-75% часу); • відновлюють вихідний кейс своєї команди, не забуваючи про командну лінію (25-40% часу); • дають відповіді на інформаційні запити опонентів по ходу виступу.
Перший або Другий спікер сторони Ствердження (Перший або Другий спікер сторони Заперечення)	4 хв.	<p>Дані спікери не мають права вводити новий матеріал (0%). Їм забороняється введення нових аргументів, прикладів, фактів!</p> <p>Гравці повинні зробити аналіз гри, яка відбулась, виділити основні області зіткнень, намагаючись показати кращі сторони гри своєї команди.</p>

Можливі елементи структури виступу спікера:

- вітання (introduction) - привітатися, представитися, представити команду;
- тема (motion, resolution) - оголосити тему для дебатів;
- актуальність (actuality) - показати, чому ця тема важлива для обговорення;
- дефініції (definitions) - визначити ключові поняття теми, тим самим звуживши її до конкретної області;
- критерій (командне завдання) (criteria / teamline) - основна ідея (мета, цінність, завдання), яку команда прагне довести суддям, захищаючи / спростовуючи дану тему;

- «розподіл роботи» спікерів (division of labor / case-split) - коротко назвати всі аргументи команди, сказати, який спікер що з цих аргументів представить;

- аргументи (arguments) – див. нижче;
- висновок (conclusion) - пояснити, яке завдання виконували під час виступу, що вдалося показати.

Заключні промови

Всесвітній формат шкільних дебатів передбачає додаткову промову від кожної команди, що називається останнім словом (reply speech) (іноді говорять «право на відповідне слово» ("right of reply")). Цю коротку, чотирихвилинну промову проголошує перший або другий спікер кожної з команд (найчастіше перший), причому у зворотному порядку в порівнянні з іншими виступами в дебатах (тобто сторона заперечення першою починає цю заключну промову, після чого виступає сторона Ствердження, яка завершує всі дебати). Завдання спікерів, які виголошують «останнє слово» полягає в тому, щоб:

- позначити одну або більше областей зіткнення думок, навколо яких відбувалися дебати (предмет спору);
- оцінити хід проведення дебатів;
- пояснити причини, з яких своя команда виграла раунд;

Під час заключних промов спікерам заборонено наводити нові аргументи!

Іноді «останнє слово» називають «промовою пристрасного судді» («biased adjudication») в дебатах, оскільки його стиль і структура схожі на те, як суддя пояснює своє рішення після раунду, але тільки з метою переконати публіку в тому, що власна команда виграла.

Структура аргументу, яка використовується у всіх промовах:

1. Твердження (claim, label) - коротка назва аргументу, що відображає його суть; «ярлик», під яким даний аргумент буде фігурувати в грі;
2. Пояснення (warrant, reasoning, explanation) - розкриття твердження, пояснення, чому це важливо, як це підтверджує тему;
3. Доказ (data, examples) - приклади, статистика, факти, що показують вірність твердження;
4. Висновок (conclusion, tie-back) - пояснення, як аргумент пов'язаний з темою та критерієм і як він їх досягає.

Інформаційні запити (Points of Information)

Під час перших шести промов (але тільки не в заключних), члени опонуючої команди можуть попросити дозволу і задати інформаційні запитання, таким чином

вставивши зауваження (коментар, питання, репліку), на яку виступаючий спікер повинен негайно відповісти. Спікери, що задають питання мають бути короткими і не перевищувати 15 секунд.

Правила роботи з інформаційними запитами:

1. Інформаційні запити можуть бути:
 - уточнюючими (якщо щось незрозуміло в кейсі опонентів);
 - атакуючими (атака на аргументи опонентів);
 - пояснюючими (наприклад, прояснення поточної ситуації з обговорюваного питання (status quo);
 - логічними (які з'ясовують зв'язок підтримок, фактів, статистики, інших доказів з аргументами).

2. Виступаючий спікер не зобов'язаний приймати всі інформаційні запити, дозвіл на які в нього просять, але якщо він / вона не прийме жодного - це буде негативно оцінено суддями. У середньому, спікер повинен прийняти два-три інформаційних запити за промову, не більше і не менше.

3. Запити не повинні задаватися під час першої та останньої «захищених» від інформаційних запитів хвилин виступу перших, других і третіх спікерів, а також під час обох четвертих промов.

4. Неприпустима обструкція, тобто часті повторні запити, що задаються явно з метою збити опонента з думки і тим самим перервати хід його виступу.

5. Виступаючий спікер є «господарем часу»: він може прийняти, відхилити запит або запропонувати почекати опоненту декілька секунд.

Специфіка формату:

- немає пауз між промовами - тайм-аутів;
 - питання (тут – інформаційні запити) задаються під час промов.
- Причому інформаційний запит відрізняється саме тим, що звучить не завжди у формі запитання. Однак дати якусь відповідь на таку ремарку виступаючий спікер все одно має;
- кейс (аргументи) ділиться між першими двома спікерами;
 - четверту промову в команді (порівняльний аналіз позицій сторін, «заключне слово») виголошує або перший, або другий спікер;
 - останні промові «міняються місцями»: спочатку виступає спікер Заперечення («блок Заперечення»), завершує гру спікер Ствердження.

Оцінка виступів команд

Під час відбіркових раундів команди отримують командні бали. Оцінювання

здійснюється наступним чином:

2-ге місце — 0 балів

1-ше місце — 1 бал

Також розставляються індивідуальні спікерські бали. Сума спікерських балів обох гравців команди, що посіла 1 місце, має бути вищою за суму спікерських балів обох гравців команди, що посіла 2 місце.

Критерії оцінювання команд

Команда виграє дебати, якщо вона звучала найпереконливіше у раунді при дотриманні обмежень, накладених правилами Всесвітнього формату шкільних дебатів. Судді оцінюють переконливість промов згідно набору загальновизнаних суддівських критеріїв. Судді не можуть оцінювати переконливість промов відповідно до власних поглядів на предмет дебатів.

Судді повинні уявити на своєму місці «звичайного середньостатистичного розумного виборця». Цей гіпотетичний звичайний розумний виборець не володіє попередньо сформованими поглядами на предмет дебатів, але його неможливо переконати софістикою, обманом чи логічними помилками. Він непогано розбирається в політичних і соціальних питаннях, але не володіє спеціальними знаннями. Він не упереджений. Але, враховуючи те, що його хвилює, за кого голосувати, він хоче бути переконаним гравцями, які пропонують найбільш переконливий кейс за чи проти пропозиції в дебатах. Він досить розумний, щоб розуміти і оцінювати аргументи (включаючи складні аргументи), які використовують спікери. Він обмежується лише запропонованим йому матеріалом, якщо цей матеріал не суперечить загальновідомим знанням або не є абсолютно неймовірним.

На визначення переконливості команди у раунді не впливають кількість аргументів, хитромудрість чи новаторство в аргументі, або те, наскільки цікавий аргумент. Важливо чи є висновок із озвученого аргументу релевантним в раунді і те, наскільки добре він проаналізований та відбитий (або наскільки він переконливий навіть після спроб його відбити). Судді повинні брати до уваги не те, наскільки важливим їм здається цей аргумент в «ідеальних дебатах», а наскільки ключовим цей аргумент є в загальному внеску команди або команд в цьому конкретному раунді, або наскільки сильними були причини підтримати той чи інший аргумент.

Всі гравці повинні виголошувати промови, що не суперечать самим собі, промовам своїх партнерів і промовам іншої команди на тому ж столі ("найфінг").

На прийняття рішення після раунду судді мають п'ятнадцять хвилин.

Критерії оцінювання промовців

95-100	<ul style="list-style-type: none"> · Блискуча промова · Практично нереально відбити будь-який зі сказаних аргументів · Аргументи бездоганні та переконливі
92-94	<ul style="list-style-type: none"> · Блискуча промова · Основні проблеми дискусії розкриті; аргументи дуже сильні, потрібна блискуча контраргументація, щоб розбити їх · Немає помітних недоліків
89-91	<ul style="list-style-type: none"> · Блискучі аргументи, які успішно відповідають на головні проблеми дебатах · Аргументи дуже добре пояснені та проілюстровані, потрібна дуже хороша контраргументація, щоб їх розбити · У промові присутні лише незначні прогалини, але вони не впливають на силу аргументів
86-88	<ul style="list-style-type: none"> · Аргументи відповідають основним точкам зіткнення в дебатах і є дуже переконливими · Відсутні прогалини в логічному ланцюжку, потрібна дуже хороша контраргументація, щоб розбити аргументи · У промові присутні лише незначні прогалини
83-85	<ul style="list-style-type: none"> · Аргументи відповідають основними точками зіткнення в дебатах · Аргументи добре пояснені та проілюстровані, потрібна хороша контраргументація, щоб їх розбити · У промові присутні прогалини, незначна реакція на сильні аргументи опонентів
79-82	<ul style="list-style-type: none"> · Аргументи релевантні, пов'язані з основними точками зіткнення в дебатах · Можуть бути вразливі для хорошої контраргументації
76-78	<ul style="list-style-type: none"> · Аргументи практично повністю релевантні, пов'язані з основними точками зіткнення в дебатах · Іноді, але не часто, можливі такі проблеми: 1) дефекти в поясненні 2) неповні аргументи 3) неважливі аргументи · Промову легко сприймати та розуміти

73-75	<ul style="list-style-type: none"> · Аргументи практично повністю релевантні, але можуть упускати одну з основних точок зіткнення в дебатах · Аргументи логічні, але спрощені і вразливі до хорошої контраргументації · Достатньо легко сприймати та розуміти
70-72	<ul style="list-style-type: none"> · Аргументи часто релевантні · Аргументи пояснені, але присутні пробіли в логіці · Інколи важко сприймати і повністю розуміти
67-69	<ul style="list-style-type: none"> · Аргументи переважно релевантні · Практично всі аргументи пояснені, але присутні пробіли в логіці · Інколи зрозуміло, але переважно важко сприймати і повністю розуміти
64-66	<ul style="list-style-type: none"> · Деякі аргументи релевантні · Аргументи переважно пояснені, але присутні пробіли в логіці · Часто незрозуміло, важко сприймати таку промову
61-63	<ul style="list-style-type: none"> · Деякі релевантні твердження, більшість сформульовані як аргументи · Аргументи іноді пояснені, але присутні значні пробіли в логіці · Промову важко зрозуміти
58-60	<ul style="list-style-type: none"> · Твердження іноді релевантні · Твердження не сформульовані як аргументи · Важко прослідкувати логіку мислення
55-57	<ul style="list-style-type: none"> · Одне або два практично актуальних твердження · Твердження не сформульовані як аргументи і є скоріше коментарями
50-55	<ul style="list-style-type: none"> · Зміст промови не стосується теми · Промова складна для розуміння · У промові присутні лише голослівні твердження, промова заплутана і збиває з пантелику

Критерії оцінювання суддів

Розбір гри має містити обґрунтування прийнятого рішення та поради командам. Обґрунтування дається для того, щоб командам було зрозуміло як сприйняв суддя те, що відбувалось на раунді. Основною метою розбору є пояснення командам причин, за якими вони посіли ті місця, які посіли.

Розбір має відбуватись наступним чином:

1. Оголошення місць команд.
2. Порівняльний аналіз переконливості команд.
3. Підсумовування результату і запрошення команд для надання детального індивідуального розбору.

Якщо є можливість та час – поради командам.

Правила підбиття підсумків Турніру

Правила жеребкування визначаються оргкомітетом турніру.

До 1/4 фіналу потрапляють 8 команд з найбільшою кількістю командних та спікерських балів.

З кожної групи з 1/4 фіналу до 1/2 фіналу потрапляє 1 краща команда.

1 найкраща команда з кожного 1/2 фіналу потрапляє до фіналу, де визначаються переможці.

8. Переможці та лауреати Турніру

Переможцем турніру вважається команда, яка посіла 1 місце у фіналі. Інша команда, яка брала участь у фіналі, вважаються фіналістами (лауреатами).

Також переможцем вважається учасник Турніру, який став переможцем в особистій першості (отримав найбільшу кількість індивідуальних спікерських балів).

Суддя, який під час Турніру отримав найкращі оцінки від гравців, вважається кращим суддею Турніру.

9. Апеляція

Апеляцій на рішення суддів немає.

10. Нагородження переможців

Усі команди-переможці та лауреати та переможці в особистій першості нагороджуються дипломами фіналістів та цінними подарунками. Нагородження переможців і лауреатів Турніру відбувається в день проведення. Переможці та лауреати міського турніру отримують право представляти місто на Шкільному Чемпіонаті України з дебатів.